

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 15 grudnia 2014 roku M. O. żądał zasądzenia od pozwanej L. D. kwoty 2579,31 zł, z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód powołał się na naruszenie przez pozwaną przysługujących mu praw autorskich do mapy (...) Sp. z o.o., poprzez rozpowszechnianie jej fragmentów w serwisie internetowym. Żądana przez powoda należność stanowić ma kwotę stanowiącą trzykrotność stosownego wynagrodzenia, na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (pozew k. 2-4).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o „umorzenie odsetek”, „uznanie niezawinionego charakteru naruszenia” oraz o „umorzenie kosztów sądowych”. Pozwana przyznała, że opisany w pozwie fragment mapy został umieszczony na stronie internetowej prowadzonej przez pozwaną, jednakże wykonanie szablonu strony pozwana zleciła innej osobie i nie miała wiedzy, „że do mapki która była umieszczona w szablonie może mieć ktoś jakieś prawa”. Po skontaktowaniu się z pozwaną przez firmę powoda, pozwana natychmiast usunęła ów fragment mapy oraz zaproponowała zawarcie ugody, do której jednak nie doszło (odpowieź na pozew k. 33-34).

Na rozprawie w dniu 10 czerwca 2015 r. pozwana uznała powództwo w zakresie kwoty 1500 zł, zaś w pozostałej części wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż uznana kwota jest adekwatna do rozmiaru naruszenia (protokół rozprawy k. 53-54).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. O. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „ (...) M. O.” w Ł., której przedmiot obejmuje m.in. działalność wydawniczą i związaną z oprogramowaniem i przetwarzaniem danych (bezsporne – wydruk z (...) k. 23).

Pozwana prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „L. D. (...) .H. (...)” w postaci gospodarstwa rolnego w S. (bezsporne – wydruk z (...) k. 21, wydruk z rejestru REGON k. 22).

W dniu 13 lutego 2006 r. powód zawarł z (...) Spółką z o.o. w Ł. umowę, w której ww. Spółka, jako uprawniona z tytułu posiadanych praw autorskich, udzieliła powodowi licencji wyłącznej na korzystanie z wymienionych w umowie utworów, w tym programu Mapa Polski 2002 Wydanie 1 i 2 oraz Mapa Polski 2003, na polach eksploatacji obejmujących zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na tychże polach eksploatacji oraz utrwalenie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnienie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących element wymienionych w umowie opracowań, a także dokonywanie zmian w treści i formie graficznej wymienionych map – poprzez dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizacje obiektów. Licencja ta została udzielona powodowi na okres 2 lat. Kolejnymi aneksami do ww. umowy, strony przedłużały jej obowiązywanie; ostatnim aneksem do umowy okres jej trwania został przedłużony na kolejne 2 lata począwszy od 13 kwietnia 2012 r. (dowód: poświadczona kopia umowy licencyjnej k. 15, poświadczona kopie aneksów do umowy k. 16-19).

Na stronie internetowej o adresie (...), najpóźniej w grudniu 2011 r., opublikowany został fragment mapy sytuacyjnej przedstawiający okolice miejscowości M. (dowód: wydruk strony internetowej k. 12, wydruk opublikowanego fragmentu mapy k. 13). Powyższa strona internetowa należała do pozwanej (bezsporne).

Fragment powyższy, wykorzystany na opisanej stronie internetowej należącej do pozwanej, stanowi część mapy wydanej pod nazwą (...) Sp. z o.o., opublikowanej w serwisie internetowym www.docelu.pl (bezsporne – wydruk fragmentu mapy z serwisu internetowego www.docelu.pl k. 14).

Pismem z dnia 15 grudnia 2011 r. pracownik przedsiębiorstwa powoda – M. R., powiadomiła pozwaną, iż na należącej do niej stronie internetowej (...), „został bezprawnie utrwalony i rozpowszechniony fragment (...) Sp. z o.o.”, do której autorskie prawa majątkowe przysługują (...) Spółce z o.o., zaś firma (...) posiada wyłączne prawo do udzielania

zezwoleń na jej rozpowszechnianie – co stanowi naruszenie praw autorskich (dowód: kopia pisma wraz z kopią dowodu nadania w urzędzie pocztowym k. 8-9).

Pismem z 14 sierpnia 2012 r. pracownik przedsiębiorstwa powoda – M. R., wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 2579,31 zł, z tytułu „zawinionego, bezprawnego rozpowszechniania na stronie <http://lujada.pl/imgfx/mapa2.JPG> fragmentu mapy, do której prawa wynikające z umowy licencyjnej wyłącznej posiada (...)” (dowód: kopia pisma wraz z kopią dowodu nadania w urzędzie pocztowym k. 10-11).

Powód w zawieranych przez siebie umowach sublicencyjnych dotyczących korzystania z fragmentów map, do których powód posiada licencję, stosuje od 1 grudnia 2006 r. cennik określający m.in. wynagrodzenie za korzystanie i rozpowszechnianie fragmentu mapy przez okres nie przekraczający roku, zgodnie z którym wynagrodzenie takie wynosi 859,77 zł brutto (699 zł netto) (dowód: poświadczona kopia cennika licencyjnego k. 20, poświadczona kopia umów licencyjnych zawieranych przez powoda k. 49-52).

Sąd zważył, co następuje:

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty określonej w pozwie na podstawie art.79 ust.1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. - Dz. U. z r. 2006, nr 90, poz.631 ze zm.; dalej zwanej „Pr. Aut.”). W myśl art.1 ust.1 Pr. Aut., przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe) – art. 1 ust. 2 pkt 1 Pr. Aut. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności (art. 1 ust. 4 Pr. Aut.).

Przepis art. 79 ust. 1 cyt. ustawy stanowi, że uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa m.in. (pkt 3) naprawienia wyrządzonej szkody:

a) na zasadach ogólnych albo

b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Odpowiedzialność osoby naruszającej autorskie prawa majątkowe na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) Pr. Aut. ma zatem charakter *sui generis* w stosunku do standardowych reguł odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c. W przypadku dochodzenia przez wierzyciela obowiązku zapłaty na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy, obowiązek zapłaty jest niezależny od szkody po stronie uprawnionego, a zatem od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku, istotny jest bowiem sam fakt naruszenia przynależnych mu autorskich praw majątkowych; odniesienie tego roszczenia do wynagrodzenia podyktowane jest dążeniem do uproszczonego, a zatem łatwiejszego i szybszego uzyskania ochrony i rekompensaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z 08.03.2012 r., V CSK 102/11, LEX nr 1213427 oraz wyrok tegoż Sądu z 21.10.2011 r., IV CSK 133/11, OSNC 2012/5/62). Przy przyjęciu takiej konstrukcji nie powinno też budzić wątpliwości, że nie bada się również związku przyczynowego, albowiem mogłoby to mieć miejsce jedynie w stosunku do dwóch występujących czynników. Przy braku wymogu szkody nie można badać związku pomiędzy czynnikiem, którego nie ma bądź może nie być, a innym elementem.

Konieczne jest zatem wykazanie przez uprawnionego jedynie faktu naruszenia jego autorskich praw majątkowych, wysokości „stosownego wynagrodzenia” oraz – przy dochodzeniu trzykrotności tegoż wynagrodzenia – winy osoby, która dopuściła się naruszenia. Wina osoby, która dopuściła się naruszenia może mieć charakter zarówno winy umyślnej, jak nieumyślnej w postaci lekkomyślności lub niedbalstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 04.04.2013 r., I ACa 1352/12, LEX nr 1305971). Jak w każdej sprawie cywilnej, przesłanką uwzględnienia powództwa jest istnienie po stronie powodowej czynnej legitymacji procesowej, przy czym legitymacja czynna przysługuje nie

tylko twórcy lub pierwotnemu podmiotowi praw autorskich majątkowych, lecz także w szczególności licencjodawcy wyłącznemu w rozumieniu art. 67 ust. 4 Pr. Aut. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14.05.2010 r., I ACa 257/10, OSAŁ 2011/4/38). W myśl tego ostatniego przepisu, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną.

Przy znacznie ograniczonym zakresie ciężaru dowodowego w stosunku do ogólnych reguł odpowiedzialności odszkodowawczej nie budzi wątpliwości, że ciężar udowodnienia faktów w zakresie zastosowania przesłanek cyt. art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) Pr. Aut., zarówno co do legitymacji czynnej, hipotezy przepisu – naruszenie autorskich praw majątkowych, jak i objętego dyspozycją tegoż unormowania „stosownego wynagrodzenia”, zgodnie z ogólną regułą art. 6 k.c., spoczywa na uprawnionym. Uprawniony jako powód w procesie ma w szczególności obowiązek wykazania, że pozwany dokonał naruszenia autorskich praw majątkowych. Dotyczy to wszystkich ewentualnych pól eksploatacji, w tym rozpowszechniania utworu (art. 50 Pr. Aut.). Uzupełniająco należy dodać, że dla prawnoprawnej ochrony utworu nie ma znaczenia, w jaki sposób dokonujący naruszenia wszedł w jego posiadanie, lub też w jaki sposób utwór do niego dotarł. Tym samym bez znaczenia jest, czy osoba, która dopuściła się naruszenia poprzez rozpowszechnianie utworu wbrew zasadzie wyłączności uprawnień twórcy (art. 17 Pr. Aut.) uczyniła to poprzez bezpośrednie skopiowanie czy też użycie utworu, czy też za pośrednictwem innej osoby, w szczególności innego portalu internetowego. Wymagany jest natomiast dowód faktu naruszenia.

Odnosząc się do okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powód wykazał swoją legitymację czynną. Złożył bowiem umowę licencji wyłącznej, nie kwestionowaną przez pozwaną. Umowa licencji wyłącznej nie zawiera postanowienia odmiennego co do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych w zakresie objętym licencją. Warunki z art. 67 ust. 4 Pr. Aut. zostały zatem spełnione.

Podstawowy charakter miało natomiast wykazanie okoliczności objętej hipotezą cyt. przepisu, tj. faktu naruszenia przez pozwaną autorskich praw majątkowych powoda. I w tym przedmiocie należy wyrazić stanowisko, że okoliczność ta została w procesie wykazana, a co więcej – że fakt ten należy uznać za niesporny. Pozwana przyznała bowiem, że na prowadzonej przez nią stronie internetowej umieszczony został fragment mapy, do której autorskie prawa majątkowe – w wyniku zawartej z twórcą umowy licencyjnej – przysługiwały powodowi.

Uznając za bezsporny fakt naruszenia autorskich praw majątkowych powoda wywodzonych z umowy licencji wyłącznej, należy jednocześnie stwierdzić, że pozwanej można przypisać winę w naruszeniu tychże praw. Przesłanka winy w naruszeniu praw autorskich ma istotne znaczenie wobec treści art. 79 Pr. Aut. Naruszenie zawinione w rozumieniu cyt. przepisu to naruszenie popełnione zarówno z winy umyślnej, jak i nieumyślnej; wina nieumyślna zachodzi wówczas, gdy sprawca działa w warunkach lekkomyślności, tj. przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też w warunkach niedbalstwa, tj. nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 04.04.2013 r., I ACa 1352/12, LEX nr 1305971, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14.09.2012 r., I ACa 595/12, LEX nr 1220558). Najczęstszym wariantem winy nieumyślnej jest niedbalstwo jako niezachowanie należytej staranności (art. 355 § 1 k.c.).

Biorąc pod uwagę dyrektywę art. 355 § 2 k.c., zgodnie z którą należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności, uznać należy, że pozwanej należy postawić zarzut niedbalstwa jako braku należytej staranności. Pozwana powinna była dołożyć należytej staranności w ustaleniu pierwotnego źródła pochodzenia owej mapy oraz podmiotu uprawnionego do udzielania licencji na jej wykorzystywanie, przed jej opublikowaniem na swojej stronie internetowej.

Z powyższych przyczyn, zarzuty pozwanej dotyczące braku winy w naruszeniu przez nią praw autorskich powoda, nie mogły wpłynąć na ocenę prawną żądania pozwu.

Mając powyższe na uwadze, i biorąc pod uwagę bezsporny fakt, że doszło do skopiowania przez pozwaną mapy objętej licencją wyłączną powoda, a nadto zawinienie w naruszeniu praw autorskich, jak również bezsporność stawek powoda (wyrażających wynagrodzenie, jakie powód uzyskałby, a zatem byłoby należne tytułem udzielenia przez powoda, jako

uprawnionego, zgody na korzystanie z utworu), Sąd uznał żądanie pozwu za uzasadnione w całości. Stanowiło to podstawę zasądzenia kwoty pozwu ($859,77 \text{ zł} \times 3 = 2579,31 \text{ zł}$), z odsetkami ustawowymi (art. 481 § 1 i 2 k.c.) od dnia przypadającego po dniu wyznaczonym w wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.).

Zgodnie z art. 98 k.p.c., Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu. Kwota zasądzona z powyższego tytułu, tj. 729 zł, obejmuje opłatę sądową od pozwu w kwocie 129 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem w kwocie 600 zł – § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części zasądzającej roszczenie uznane przez pozwaną.